

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primește abonamente Ioan Bianu, profesor, București.
Calea Victoriei nr. 135.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Crisa ministerială în Cisleithania.

Așadar' din partea apuseană a monarhiei avem să înregistrăm o crisă ministerială. Nu este tocmai surprinzătoare. Nu vine cum am zice ca din senin.

Cine a urmărit cu atențiune dezvoltarea constituțională dincolo de Leitha, va câștiga convingerea că acolo cu totul altfel s'au dezvoltat lucrurile. Dela dualism încoace acolo au fert și ferbe ca într'un vulcan. Odată mai vehement, altădată mai încetșor, însă pururea vieța constituțională acolo a fost și este în mișcare. Amortea politica ca la noi în Transleithania, unde numai Maghiarii au privilegiul a se disputa în parlament pentru colorile dinastiei, asupra valorii armatei comune, asupra majorității „trădătoare” de patrie a cetățenilor ungurești, asupra monumentelor care trebuiesc și care nu trebuiesc încoronate, cine sânt eroii și cavalerii libertății, acolo n'a fost nici-când.

Nu este nici acolo paradisul constituțional pe pământ. Însă acolo n'au fost zece milioane de cetățeni condamnați să privească cu durere cum o minoritate de stăpâni închipuiți se desmeardă și se răsfăță într'o activitate stearpă și stricăcioasă totodată. Căci până când acolo, bine-râu, mai mult mai puțin, naționalitățile și-au putut valida pretenziunile lor de egalitate, dincoace la noi toată activitatea constituțională a Maghiarilor se reduce la asigurarea limbii maghiare și a elementului maghiar și la batjocorirea și persecutarea tuturor națiunilor, instituțiilor și insigniilor nemaghiare din monarhia austro-ungară.

Și dacă dezvoltarea constituțională în Cisleithania nu a putut fi cu mult mai princioasă ca la noi, vina este a se căuta mai mult aici la noi. Ovremea, care aici la noi joacă rol exclusiv, sub firmă maghiară, voia să joace acolo același rol sub firmă nemțească. Aluatul acesta ovreesc, cu toate-că acolo nu s'a putut ridica la atâta valoare, ca dincoace la noi, totuși împedecă foarte mult dezvoltarea. Împedecă, pentru-ca să producă și acolo aceea ce a produs dincoace: helotism politic prin subordnarea majorității unei minorități investite cu puterea dominațiunii.

Contele Taaffe, zică cine ce va vrè despre dînsul, a fost un bărbat de stat, de care puțin are Austro-Ungaria. Mai bine de un deceniu el a știut paralisa omnipotența ovrească în Cisleithania și a promovat simțul de egalitate între diversele naționalități din țe-

rele de sub guvernul în fruntea căruia a fost atâta timp.

Noi de aici nu putem aprea în cifre până la ce distanță s'a putut apropia el de ținta sa politică. Aceasta ni-o va spune viitorul cel mai apropiat.

Acum deocamdată îl vedem ajuns într'un stadiu de oboseală politică.

Va pune aceasta capăt activității sale politice, sau va fi numai o recreațiune pentru o activitate nouă?

Știrile telegrafice câte ne stau înaintea ochilor până când seriem șirurile acestea, încă nu ne dau deslușiri decizătoare.

O mulțime de faime ne anunță zierele din Viena și din Budapesta despre demisiunea contelui Taaffe, despre primirea demisiunii sale, despre însărcinarea cu compunerea cabinetului celui nou. Din toate acestea însă până acum numai una se presentă ca faptă implinită: demisionarea. Celelalte, chiar și designarea principelui Windischgrätz de cap al cabinetului celui nou, încă nu s'au ridicat deasupra nivelului, în care se află cealaltă mulțime de faime despre crisa ministerială.

Ori se duce de tot, ori numai pe un timp, din fruntea cabinetului cisleithan, contele Taaffe cu proiectul seu de lege electorală și-a înălțat un monument neperitor pentru toate veacurile.

Proiectul acesta și dacă nu ar avè alte consecuențe, denunță direcțiunea politică, de care e preocupat interiorul contelui. Denunță că contele Taaffe nu este reacționar, nu este democrat speculant, care egalitatea și dreptatea o voește numai pentru sine și pentru ai sei, dar' nu este nici un excentric, care se incline spre un socialism anarhic sau nihilist.

Și cu direcțiunea politică a contelui Taaffe, vină ori-cine va veni la putere, va trebui să-i facă socoteala.

Direcțiunea aceasta pe reacționari, dacă i-se vor pune în cale, are să-i strivească. Pe democrații falși și speculanți are să-i dea de rușine și să-i alunge de pe terenul politic.

Dela proclamarea egalității ca principiu politic, câte încercări reacționare nu s'au făcut? Însă toate au fost zdrobite și date de rușine. Fîndcă spiritul timpului nu se poate oprî în calea lui. El și când ni-se pare că stă în loc, lucră la pierderea celor-ce se încearcă să-l oprească în mersul lui.

Crisa ministerială din cestiune este numai la începutul ei. Formal poate să se termine în curînd. Poate că evenimentele, care nu au nimica cu crisa, vor înțeți terminarea

însă întrebarea, dacă cu partea formală crisa se va termina și în esență?

Nu credem. Sămînța aruncată de contele Taaffe are să producă încă lucruri mari. Din ea are să răsără ceea-ce dorim și noi Românii și toate neamurile asuprite din monarhia austro-ungurească.

Adevărata crisă dar' se va termina numai când se va termina crisa constituțională politică pentru toată monarhia, cărei contele Taaffe i-a dat impulsul.

La adresa domnului Hieronymi.

„O parte a inteligenței naționalității române stă pe baza programului politic dela 1881. Pe acestia noi sîntem decisi a-i lovî cu toată rigoarea legii. Masa cea mare a poporului român e ascultătoare și ușor de ocăr-muit”, — zicea mai odinioară ministrul Hieronymi în camera deputaților.

Când un ministru judecă astfel situațiunea politică și mișcarea unui popor cu aspirațiuni și speranță în revendicarea dreptului de existență și liberă dezvoltare, ce cugetări și idei nu va fi avînd atunci clasa mai puțin cultă a societății maghiare?

Se vede, că istoria și pășeniile trecutului nu i-au făcut pe Maghiari nici mai buni, nici mai cuminți.

Massa poporului?

Era masa poporului sub conducerea țeranului Horia, care își reclama drepturile cu îngrozitoarea sentență: „Trebuie să exterminăm pe Unguri până la unul!” Poporul are numai un cîas în care își isbîndește, și cu acest cîas răscumpără veacuri de chinuire.

A ferî poporul de erupțiuni violente și a lucra pe toate căile și cu toate mijloacele morale pentru realizarea dreptelor sale pretențiuni, este chemarea clasei inteligente.

Și inteligența română, expresiunea fidelă a poporului, și-a implinit conștientșos chemarea, când în parlament ori în formă de petițiuni și memorande a pus la cunoștința factorilor puterii de stat gravaminele și postulatele națiunii române.

Acțiunea leală și sinceră a inteligenței române însă nu era pe placul guvernelor maghiare. De aici toate silințele lor ca să suprimé glasul Românilor în parlament, să suprimé simptomele rului, în loc de a căuta vindecarea lui. Silințele lor au avut un succes deplin, căci prin ua sistem elec-

La dieta din 1865/8 Românii aveau 16 reprezentanți naționali, la dieta din 1869—72 au avut 11 reprezentanți, al căror număr la alegerile din 1875, cu începutul erei lui Tisza, fu redus la 6, mai apoi la unul Traian Doda, și în sfîrșit nici unul! Eată progresul nostru sub ferici-ta oblađuire maghiară!

Urmarea naturală a acestui ostracism maghiar nu putea fi, decât cea prevăzută de baronul Eötvös, că oprimând manifestarea naționalității române în parlament, mișcarea națională trebuia să devină cu atât mai intensivă afară de parlament, în societate.

Credem că e de prisos să aducem alte probe ca să-i convingem pe Maghiari despre adevărul acesta. Aci e parlamentul, unde cestiunea română fu provocată și discutată nu de deputații români, ci de cei maghiari, apoi procesele „Replicei”, „Memorandului” și ale „Tribunei” ca mijloace represive ale guvernului în contra energice mișcări naționale a Românilor.

Perversitatea presei și a guvernului maghiar însă e, că ele rapoartă mișcarea Românilor la instigațiunile „agitatorilor naționali”.

Dar' dela dualism încoace nu constant am reclamat acele drepturi, care le reclamăm și astăzi? Nu constant am ridicat gravaminele noastre în contra sistemului de guvern, întemeiat pe exclusivismul maghiar?

Nemulțumirea și gravaminele noastre altădată erau recunoscute ca legale nu numai de către unii bărbați de stat, ci chiar și de către anumite grupuri politice din parlamentul maghiar. Așa era pe la 1870 grupul „democratic maghiar” sau grupul lui Tisza, care cu clubul deputaților naționali lucrase un proiect de lege ce avea de scop a satisfice pretenziunile naționalităților prin amplificarea și îmbunătățirea legii de naționalitate.

Lucrarea poartă titlul: „Proiect de lege pentru regularea și asigurarea naționalităților și limbilor din țeară în Ungaria”, și a fost publicată în zierele române de atunci, cât și în cele maghiare, din capitală, dintre acestea unele, mai ales cele opoziționale, chiar pîrtinind pretenziunile naționalităților.”

Dar' să mergem mai departe! În 1872 însuși ministrul-președinte contele Lónyay căuta atingere cu naționalitățile, recunoscînd nedreptatea și nesufi-

Textul maghiar al proiectului s'a publicat și în

cienea măsurilor luate până atunci pentru rezolvarea cestiunii naționalităților, făcînd totodată cele mai bune și pozitive promisiuni în direcția aceasta, în special Românilor.

El consultă la Cluj pe patru bărbați distinși ai națiunii române, arhiepiscopul și metropolitul Dr. Ioan Vancea, George Barițiu, Ilie Măcelariu și Dr. Ioan Rațiu, care în urma cererii lui exprese i-a și prezentat cu data de 3 Iulie 1872 un Memorand, care cuprîndea condițiunile de împăcare, menite a produce concordia și frățietatea între națiunea română și națiunea maghiară.

Memorandul afară de stipulațiunile de împăcare cuprinde un prolog copios, care începe prin a saluta regimul de atunci, care „inspirat de dorința nobilă de a vedè și pe națiunea română îndestulată și fericită, a binevoit a da subșcrișilor (adecă celor patru bărbați numiți mai sus) plăcută ocaziune a-și descoperi în acest respect opiniunile lor individuale, și anume a indegeta căile și mijloacele prin care cred dînsii, că dacă s'ar realiza ar fi în stare a împăciui spiritele, a restabili încrederea reciprocă și a șterge efectele dureroase ale unui trecut nefericit!”

Publicînd acest Memorand*) pentru valoarea și importanța ce o are pentru istorie și actualitate, simțim o deosebită fericire a avè în mijlocul nostru pe unul dintre cei patru subșemnați, pe iubitul președinte al partidului național din Ungaria și Transilvania, Dr. Ioan Rațiu, care cu douăzeci de ani în urmă îl vedem subșcriș la locul prim în Memorandul Românilor din Ungaria și Transilvania din 1892!

Nu vom cerceta cauzele, care au împedecat realizarea planului de împăcare a naționalităților în 1870 și reușita dorințelor și aspirațiunilor naționale cuprinse în Memorandul dela Blaj în 1872. Faptul e netăgăduit, că în primii ani (1869—73) ai erei constituționale se găseau politicieni maghiari, era guvernul chiar, care se arătau aplecați a introduce reforme și îmbunătățiri spre mulțumirea justelor pretențiuni ale naționalităților, pe care legea de naționalitate din 1868 nu le putea satisfice.

Aceste porniri conciliatoare din partea Maghiarilor se manifestau într'un timp și împrejurări relativmente mai suportabile ca cele de astăzi, când legea de naționalitate nu era scoasă din aplicare, și în comune, comitate, la ju-

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Simpatile franco-ruse.

Cu ocaziunea vizitei, pe care escadra rusă cu amiralul Avelan a făcut-o Francezilor la Toulon, s'a manifestat atîta simpatie reciprocă între aceste două națiuni, încât va fi de interes să reproducem câteva date, care le relevăaze foile franceze, relativ la suvenirile alianțelor franco-ruse din trecut:

Sub domnia țarului Michail Romanof, la începutul secolului al optprezecelea, au avut loc cele dintîi relațiuni amicale între Franța și Rusia. Acest potentat trimise pentru prima-ora un ambasador la Paris, pentru-ca să comunice lui Ludovic XIII. suirea sa pe tron și să-i ceară sprijinul seu contra Svediei și Poloniei.

În schimb Ludovic XIII. trimise la 1629 pe ambasadorul seu la Moscva, cu propunerea unei alianțe politice.

Deși aceste negocieri n'au avut alte urmări, au avut continuarea lor tocmai sub Petru-cel-Mare, nepotul lui Michail Romanof, relațiuni care de atunci s'au succed aproape fără întrerupere.

Se cunoaște vieța curioasă și anecdotele aproape legendare ale acestui țar, pe care posteritatea l-a numit Petru-cel-Mare. Înaintea tuturor compatrioților sei, el a avut idea de a

solicita maturitatea țărilor occidentale, pentru ca să poată învîța pe poporul seu, ceea-ce nu știa. Avînd dorința de a studia oamenii și lucrurile cu ochii sei proprii, părăsi Rusia la 1698, după doi ani de domnie, în care servise ca simplu soldat în rangurile armatei sale înainte de a ajunge căpitan. Mai așteau vizită Holanda, unde sub nume fictiv, lucra la atelierele marinei din Amsterdam; de acolo trecu în Englitera și venind earăși prin Holanda se întoarse după doi ani de absență în Rusia. La 1709 după lupta dela Pultava goni pe Svedieni din Pomerania, cucerî Finlanda și apoi se hotărî să facă o vizită Franței. Aici fu primit la Versailles de regentul ducele d'Orleans. Micul rege Ludovic XV. îi fu prezentat la această vizită. Petru îl ridică în brațe și-l sărută. Reputațiunea și simpatia lui era atît de mare, încât pretutindeni în timpina cel mai mare entusiasm. El vizită toate instituțiunile și atelierele franceze, vizită academia de științe, unde fu ales de membru în privința aceasta Saint Simon menționează în memoriile sale următoarele: „Țarul avea o deosebită pasiune a se uni cu Franța, ceea-ce convenia foarte mult Franței, considerațiunilor de comerț și tuturor considerațiunilor față cu întreaga Europă”.

La 1759 împărăteasa Ana Ivanovna, nepoata lui Petru-cel-Mare, angajată într'un războiu cu Turcia fu ajutată cu intervențiunea Franței, care împedecă pe Svedia să dea ajutorul seu Turciei.

La 1740 Elisabeta, fiica lui Petru-cel-Mare, susținută și încurajată de diplomația franceză se puse în capul trupelor ruse, alungă pe Germanul Biren, căruia îi predase regența Ana Ivanovna după moartea ei. Astfel scapă țeara de influența germană și se proclamă împărăteasă.

La 1762 Țarevna Sofia, soția lui Petru III., se sul pe tron după abdicarea soțului ei. Sub domnia ei se făcură două tratate cu Franța. Unul la 1780 în privința garanției de liberă navigațiune în porturile Engliterii și Americii, care pe timpul acela erau angajate într'un războiu; al doilea tratat este cel din anul 1787, un simplu tratat de comerț și de amicitie. Țarevna Sofia mai mult cunoscută sub numele de Catherina II. fuse amica lui Voltaire, care o numia Semiramis din Nord. Ea rugă pe Alembert să dirigeze educațiunea fiului ei, cumpără biblioteca lui Diderot; traduse rusește pe Belisario de Marmontel, ear' pe nepoții ei îi crescă Laharpe, foarte bine cunoscut în privința ideilor sale republicane.

În fine un tîner oficer francez, care mai tîrziu ocupă un loc distins în literatura franceză, Bernardin de St. Pierre a avut rol deosebit la curtea Catherinei, și la îndemnul ei, era aproape să întreprinză un voiaj de explorațiune în Asia-centrală, dacă nu ar fi fost nevoit din oare-care incidente, să părăsească Rusia pentru-ca să se întoarcă în patria sa.

Sub țarul Paul I., aproape zece mii de soldați deveniseră prizonierii Elveției și Holandei prin trupele lui Massena. Primul consul Bonaparte interveni să se elibereze, să li-se dea îmbrăcăminte și arme. Paul fuse foarte mișcat de acest act de generositate și scrie consulului Bonaparte, mai tîrziu Napoleon-cel-Mare în următorul chip: „Nu vă scriu ce le are omul și cetățeanul liber; fiecare țeară se guvernează, după-cum are priceperea. Însă unde vîd în capul vre-unui popor un om care știe să guverneze și să se lupte; îmi bate inima pentru el. Vă scriu pentru-ca să vă fac cunoscut, cătă nemulțumire simt pentru Englitera, care violează toate drepturile națiunilor și care nu este condusă decât de egoismul și de interesul seu propriu. Voesc să mă unesc cu voi pentru-ca să pun capăt acestor nedreptăți”.

Din epoca aceasta sentimentele de simpatie între Paul I. și Bonaparte crescuseră din ce în ce. Ei făcură proiecte imense pentru cucerirea Indiilor și desrobirea Asiei de sub puterea Engliterii. Însă Paul muri asasinat în noaptea de 24 Martie 1801, căte schimbări nu ar fi adus viitorul, dacă această moarte fatală n'ar fi șters atâtea visuri realizabile.

În Iunie 1802, Napoleon și Alexandru I., succesorul lui Paul, se întîlniră la Tilsit, pentru-ca să vorbească de pace. Thiers scrie următoarele despre întrevvedere aceasta: „Pentru-ce ne batem împreună”, se întrebă cei

doi împărați?... „Dacă ai încăz pe Anglia”, zise Alexandru, „ne înțelegem foarte ușor, căci și eu mă plîng tot așa de mult de nedreptățile ei”. Din parte-i Napoleon, căuta să convingă pe țar că Rusia făcea foarte rău dacă patrona vecinii îngrați ca Germanii. Pe urmă lăuda cu deosebire bravura soldaților ruși și zise lui Alexandru: „Dacă aceste două armate, care s'au bătut atît de brav una contra alteia la Austerlitz, Eglând și Friedland, ar fi reunite, s'ar putè cu ochii legați guverna lumea s'ar guverna pentru binele și pentru liniștea tuturor popoarelor”.

La 9 Iulie 1807, după semnatura tratatului de Tilsit, cei doi potentăți se îmbrățșară sub aclamațiunile ambelor armate. Un an mai tîrziu ambii semnară încă o convențiune (12 Octomvrie 1808) prin care Finlanda, România și Moldova erau puse sub seutul Rusiei, în schimb Alexandru dă garanță de întrefierea păcii în Europa, până la finea războiului din Spania.

La 11 Aprilie 1814 Napoleon semna abdicarea sa. Tot în același an trupele aliate intrară în Paris. Toți istoricii menționează contrastul care exista cu această ocaziune între trupele germane și trupele ruse. Pe când soldații ruși se purtau cât se poate de bine cu Parisienii, soldații germani excelau în aroganța lor, Rambaud scrie în privința aceasta următoarele: „Țarul, inimicul cel mai încarnat al lui Napoleon, era cel mai indulgent față cu Francezii. Nu voia să se ame-

decătorii și tribunale se mai respecta încă și limba română.

De atunci gravaminele noastre nu s'au împușcat, ci tocmai din contră, ele s'au sporit cu altele noi. Legea de naționalitate, care ar acorda și naționalităților nemaghiare oarecare teren de liberă dezvoltare, de facto s'a scos din vigoare prin ordinațiuni ministeriale și legi ulterioare, care toate ținesc la nimicirea ori maghiarizarea naționalităților, precum e legea pentru introducerea limbii maghiare în școlile populare, legea pentru școlile medii și cea pentru asilele de copii.

Gravaminele acestea nouă cu cele vechi le-a cuprins conferința delegaților alegătorilor români din Ungaria și Transilvania în Memorandul din 1892, care l'a prezentat Monarhului, în Viena, o deputațiune de peste trei sute persoane.

Sentimentul de dreptate și lealitate cu care guvernul și opinia publică maghiară a întâmpinat Memorandul Românilor s'a manifestat ecclatant în atacurile violente ale presei "patriotice" în contra noastră, în vandalismul dela Turda, Șimleu, în demonstrațiunile din Arad, nesfârșitele procese de presă și sistematica persecuțiune a conducătorilor poporului.

Regimul șovinismului a luat locul regimului constituțional și adevărat liberal, și procesele sale distructive, sunt atât de mari, încât Monarhul însuși se vede îndemnat a-l stigmatiza în răspunsul dela Boroș-Sebiș.

Sub regimul șovinismului maghiar am ajuns, ca aceea acțiune a Românilor, cu care altădată consumpiau și unele grupuri politice maghiare și era provocată chiar de guvern, acum se fie declarată din partea Maghiarilor, fără osebire, ca trădare de patrie și răsvrătire în contra statului.

Noi dăm privilegiu guvernului maghiar, ca făcând o paralelă între stările de astăzi și cele dela 1870—72, să vadă cât de departe am mers cu intoleranța și nedreptățile față cu naționalitățile nemaghiare, și se se convingă, că aceea ce Românii cer în Memorandul din 1892 au cerut și în Memorandul dela Blaj din 1872, făcut după cererea chiar a ministrului-president Lónyay.

Dacă dar' este intențiune serioasă pentru curmarea neînțelegerilor și conflictelor dintre naționalități și națiunea maghiară, atunci guvernul n'are decât a relua firul tratărilor dela 1870—72, adică statul *quo ante*, căci în statul *quo*, pe baza stărilor actuale, noi nu putem face nici un fel de tranzacțiune!

Proiect de lege

pentru regularea și asigurarea naționalităților și limbilor de țeară în Ungaria *)

§. 1 În Ungaria se recunosc de naționalități egal îndreptățite de țeară următoarele

*) „Albina” din 1870 nr. 32, de unde reproducem acest proiect de lege, și face următoarea introducere: „Mai multe ziare publicară proiectul de lege în cauza de naționalitate, precum s'a statorit într-o delegațiune a clubului deputaților național și alta a partidului democratic unguresc. Prin publicare, acele foi ridicară vîlul ce acoperia acest proiect, prin urmare nici noi nu credem datorii să-l păstrăm secret. Deci publicându-l și noi, ne dădurăm truda totodată să-l traducem cât mai fidel, observând aici că cele mai multe ziare ce-l s'operiră înaintea noastră, l-au tradus foarte rău atât nemțește, cât și franțuzește.

stece în intrigile care le făceau emigrații, lăsând Francezilor frîn liber la alegerea guvernării lor. În senat repeta, că el nu voia să se lupte cu Franța și era amicul Francezilor, pe care îi va protegia și-și poartă stabili instituțiunile lor, conform progesului.”

După lupta dela Waterloo, Alexandru I. se întoarce a doua-oară la Paris. Aici găsi pe guvernul prusian Blücher, care pretindea cu brutalitate o despăgubire de 100 de milioane, făcând preparative că la cas contrar se ridice în aer podul de Zena. Alexandru fu primit ca un liberator, protegiind pe Francezi. Grație intervențiunii sale ducele de Richelieu atunci prim-ministrul obținî reducerea indemnității la 700 milioane de franci.

La 1827 Rusia și Franța se asociază pentru o împăcare între Grecia și Turcia. După o înțelegere între aceste două puteri, se semna tratatul dela 1849 la Adrianopol, prin care se asigura independența Greciei.

La anul 1854 trupele franceze și ruse încă odată sînt condamnate să fie puse față în față, pentru-ca să se lupte, la Crimeea. După asaltul dela Malakoff și luarea Sevastopolului se semna pacea dela 30 Martie 1856. Domnul de Vogüé spune următoarele în privința războiului acestuia. „Cu ocaziunea aceasta se constată că stima și simpatia, ce aveau cele două armate una pentru alta, în decursul războiului, nu diminuau deloc, ci din contră

poporațiuni istorice de țeară: Maghiarii, Românii, Sârbii, Slovaci, Rușii și Nemții, pentru care prin lege fundamentală se asigură îndreptățirea egală politică de naționalitate și limbă între marginile întregității teritoriale și unității politice a statului.

În documente oficiale naționalitățile locuitoare în Ungaria laolaltă se vor numi poporul Ungariei și din folosirea numelui unguresc nu se poate deduce preferență nici superioritate pentru naționalitatea maghiară.

§. 2. În comunitățile satești și orașenești, precum și în comitate, respective și în districte naționalitatea majorității populațiunii respective — și adică a celei absolute unde s'ar afla atare, la din contră naționalitatea majorității relative, — formează în ținutul respectiv naționalitatea oficială și limba ei va fi limba oficială atât a reprezentanței politice sau reprezentanței politico-administrative precum și a antiștilor și autorităților politice, presupunînd că acea majoritate aparține la una din cele șase naționalități din țeară.

În acele comunități, comitate și districte amestecate, unde pe lungă maioritatea decizează una din cele șase naționalități din țeară ar forma barem a treia parte și cu numărul ar sta aceleia mai aproape, membrii reprezentanței au drept a cere, ca limba ei să se aplice ca a doua limbă oficială.

În adunările reprezentative, întrebunțarea limbilor usitate în țeară este liberă.

Comunitățile acelea, a căror majoritate nu aparține la nici una din cele șase naționalități de țeară, pot folosi limba lor proprie de limbă oficială în afacerile lor interne, comunale; în afacerile lor cu judecătoria comitatense, sau cu amplexiilor cercuali sînt îndatorate a întrebunța limba oficială a comitatului.

§. 3. Limba naționalității de țeară, ce formează majoritatea terii, e limba oficială a legislațiunii și a oficiilor centrale.

Însă în ori-ce fel de cauze compuse în altă limbă, atât regimul central, cât și curtea de cassatiune, precum și judecătoria supremă, e îndatorată a reda tot în acea limbă hotărîrile respective decisiunile și sentențele sale.

Curtea de cassatiune și judecătoria supremă în consultările lor traducînd, prin translatiuri jurații, procesele purtate în atare limbă nemaghiară, dimpreună cu documentele necesare, le va refera prin referenți ce cunosc limba respectivă.

În dietă, ablegații naționalităților din minoritate, au libertatea a se pronunța în propria lor limbă națională.

§. 4. Legile terii, mai departe ordinațiunile și toate felurile de dispozițiuni ale regimului și autorităților centrale se vor publica respective se vor publica tuturor naționalităților din țeară, deschilint iurisdicțiunilor, pe lungă textul original și în limba lor națională proprie respective în limba lor oficială, eără cu text autentic, respective se vor promulga. Dacă s'ar paște vre-o îndoeală despre înțelesul alor două texturi, atunci decide textul original.

§. 5. Reprezentantele, oficiile și antiștile orașenești, comitatense, districtuale și cercuali, precum și toate oficiile administrative inferioare, cu oficiile superioare vor comunica în propria lor limbă oficială și (cu excepțiunea casurilor din §. 4.) tot în acea limbă vor primi hotărîrile, încredințările și ori ce fel de comunicațiuni. Tot așa corăspund în limba lor proprie oficiilor de asemenea rang, dacă au aceeași limbă oficială; în cazul contrar, pe lungă textul original în limba proprie întrebunțează limba oficiilor centrale. Tot asta e de observat

se măriau. În timpul asediului dela Sevastopol, desinteresul și generositatea mutuală erau așa de mari, încât o mulțime de episoade legendare circulau în această privință.”

La 1870 în fine când începură desastrela pentru Franța, ținuta Rusiei fu cât se poate de potrivită. Se spune că țarul Alexandru II. bînd în sănătatea regelui Wilhelm, la știrea rezultatului luptei dela Sedan, își sparse păharul cu solemnitate. Sentimentul publicului față cu Francezii era cel mai viu, și liste de subscripțiuni circulau pentru ajutorarea răniților francezi.

De atunci încolo adese-ori Rusia a dat dovezi de simpatie pentru Francezi, considerînd Franța ca o amică, — la 1875 în particular făcu pe Germani să înțeleagă, că ar interveni cu puterea ei, dacă s'ar dirigia o nouă agresiune contra Francei.

Mai recent simpatia celor două popoare s'au manifestat la expozițiunea dela Moscva, la primirea splendidă a escadre franceze la Kronstadt. Nu mai puțin au întâmpinat Francezii escadra rusă la Toulon cu cea mai mare amabilitate, așa că toate festivitățile ce au urmat la Paris, n'au făcut decât să strîngă mai mult legăturile de amicție ce există între aceste două popoare.

Sulfina.

și la comunitățile satești și la antiștii acestora, dacă limba lor oficială e recunoscută de limbă usitată în comitat respective district din partea corporațiunii reprezentative. La din contră comunitățile sînt îndatorate a întrebunța în comunicațiunile lor externe una din limbile usitate în comitat, respective district.

§. 6. Cu privire la afacerile părților litigante se declară ca regulă generală, că părțile își pot folosi limba lor proprie, și autoritățile administrative, precum județele de prima și a doua instanță poartă pertractările în limba părților și tot în aceea aduc decisiunile. Dacă părțile cauzelor procesuale vorbesc limbi usitate în ținutul autorității respective, însă aceste limbi sînt diferite, fiecare poate folosi limba sa proprie. Totuși desbaterea și efectuarea se face în limba primului incur.

Acea parte, a cărei limbă nu e usitată în ținutul autorității respective, are dreptul a se folosi sau de limba părții contrare sau a autorității respective, sau a autorităților centrale.

Dacă una din părțile litigante consistă din mai multe persoane ce aparțin la diferite naționalități, atunci au a se uni în una din limbile usitate acolo, de altminterea sînt îndatorate a întrebunța limba oficială.

În cauză criminală, cercetările și toate pertractările decurg în limba acusatului și sentențele, precum și toate felurile de decisiuni au să se aducă în limba acusatului, dacă aceasta e una dintre limbile usitate în ținutul autorității respective; de altminterea în acea limbă de țeară usitată, care acusatul după mărturisirea sa proprie o pricepe mai bine.

În casurile acelea, unde sînt mai mulți acușai de diferite naționalități, acea care vorbesc una din limbile usitate acolo, sînt de ascultat în acea limbă și pertractarea cu privire la ei se poartă în limba lor, cu privire la ceilalți însă în limba oficială a jurisdicțiunii pe lungă întrebunțarea de interpreți; sentența însă e de comunicat în limba lor proprie. Tot aceste dispozițiuni stau și cu privire la ascultarea martorilor.

După introducerea procedurii judecătorei de jurați referitoare la cauze criminale, limba desbaterilor juriului, dacă jurații n'ar pricepe limba acusatului, va fi limba oficială a respectivului județ.

§. 7. Învățământul național din punctul de vedere al culturii comune și al prosperității se recunoaște de misiune a statului, și drept-aceia înaintarea lui, se ordonă precum de după puterea proprie a fiecărei naționalități, așa și prin ajutorare în proporțiune egală din averea statului.

Drept-aceia fiecare naționalitate din țeară în totalitate sau particular are dreptul a se uni spre acest scop, a funda școli și institute, societăți și reuniuni spre dezvoltarea cultivării spirituale și materiale, precum spre dezvoltarea culturii, științei, beletristicii, artelor și a economiei naționale, a înființa fonduri și fundațiuni, și spre acest scop a le administra independent prin organele lor proprii.

§. 8. În toate școlile populare ale acestor șase naționalități din țeară, în institutele superioare de cultură și învățământ, e limba lor proprie națională limba de instrucție. Institutele naționale, respective confesionale, de cultură și învățământ ale singuraticelor naționalități încât corăspund condițiunilor sustătoare pentru asemenea institute ale statului, se declară de egal îndreptățite cu acestea, și în toate acelea în care se propune istoria pragmatică a terii, se poate totodată propune și istoria lor proprie națională.

Comunitățile, autoritățile și institutele bisericicești și școlare, precum și toate institutele, societățile și reuniunile înființate pentru scopul expus în §. 8, au dreptul a se folosi de limba lor proprie națională în comunicațiunile lor interne și externe, între sine, față cu regimul și cu „altă autorități de stat, și regimul e îndatorat a le da decisiunile și răspunsurile sale tot în acea limbă.

§. 9. La universitatea terii, pe lungă catedrele de limbă și beletristică a celor șase naționalități din țeară, au să se ridice catedre și pentru propunerea legilor patriei în limba lor națională, permițînd totodată în limbile acestora documentele private și pentru alte facultăți, precum și facerea examenelor în toate limbile de propunere. Tot aceasta se ordonează și cu privire la academile juridice din țeară; dar' numai cu privire la naționalitățile tare reprezentante în respectivele părți ale terii. În școlile sustătoare de mijloc și superioare, sau în institutele de învățământ, are să se introducă de limbă instructivă, pe lungă luarea în considerațiune a elementelor naționale des reprezentate, și limba acelei populațiuni, în cercul căreia se află acelea, și în mijlocul atător naționalități din țeară, unde lipsesc astfel de institute de învățământ, au a se ridica în număr corăspunzător cu puterea terii, sau cu privire la împrejurări cu ajutorul statului.

§. 10. Aceia care pretend a purta atare oficiu la care se condiționează cunoștința limbii

maghiare, au a demustra deplina cunoștință a acestei limbi.

§. 11. Orđinațiunile legii prezente, mai virtos cele conținute în §. 1. formează partea constitutivă din constituțiunea terii.

§. 12. Legea aceasta va pași în viață îndată după sancționare și publicare; și toate legile și ordinațiunile de mai înainte, contrare legii de acum, prin aceasta se declară de șterse.

Stupidități ungurești.

Clujul eără și a ajuns la ordinea zilei. Înalta cuminție politică — adică șovinismul stupid — cărei i-s'a dat expresiune în congregațiune a făcut ca zărele ungurești să fie pline cu laude la adresa lui Bartha Miklós, care — în fine — a găsit remediu pentru rezolvarea cestiunii românești.

Eată ce dînsul a propus pentru sanarea rēului.

a) După experiențele făcute, e cert, că abuzurile într-o seduce poporul, cele mai multe se comit prin presă. Pentru pedepsirea abuzurilor, care devin deja nesuferite, statul nu are destule mijloace la îndemână. Pentru-că codicele penal maghiar numai atunci califică abuzul de fapt punibil, cînd se face apel de-a dreptul pentru comiterea crimei. Ei, ce face acum presa română? Agită sistematic, zi cu zi, în contra ideii de stat maghiar, în contra legiferării, guvernării, direcțiunii — cu un cuvînt în contra constituțiunii maghiare; propagă ura în contra a tot ce este unguresc; atacă unitatea statului și tăgăduiește obligativitatea legilor; ear' suferințele poporului român le atribuie toate numai conducerii politice a neamului unguresc. Făcînd însă aceasta, se ferește de a apela de-a dreptul, și dacă autoritățile respective ia la răspundere pe deținătorii acestei presei, întotdeauna auzim aceeași apărare stereotipă, că ei n'au agitat de-a dreptul. Și după litera legii avînd dreptate, în mână cu legea maghiară, ei înfășoșează ori-ce verdict ca și un fel de *justice-mord*.

Lucrul acesta s'ar pute îndrepta, dacă alineatul întâiu al §-ului 172 din cod. pen. s'ar modifica astfel: Dacă cineva agită în contra statului maghiar, ori în contra ordinațiunilor urmate dela autorități, dacă agită la ură ori îndeamnă la nesupunere cătră legi în sensul hotărît de art. 171 c. p.: *să fie pedepsit cu doi ani pedeapsă și o mie fl. amendă*.

Alineatul al doilea al aceluiași articol ia în apărare clasele sociale, confesiunile, instituțiunile stării civile și naționalitățile, nu se îngrijește însă de a apăra pe neamul maghiar; țința de atac a urei și calumniei presei naționalităților. Pentru-că împrejurarea, că națiunea — un factor curat etnografic deci — este apărat în contra agitărilor, nu însemnează în același timp și apărarea națiunii maghiare, un factor constitutiv și susținător al statului; pentru-că dacă ar însemna, atunci ar stabili o relațiune coordonată între națiunea maghiară și naționalități; aceasta în contradicțiune vedită cu întreg sistemul de drept public al nostru și ar deschide o ușă, ca statul maghiar să devină un stat federal de naționalități. E necesar deci, ca acest alineat să se modifice în așa chip, ca în contra agitățiunilor să găsească apărare și neamul maghiar.

Dar' schimbarea legii penale în acest înțeles nu ne poartă destulă garanță. Este de lipsă și schimbarea procedurii de presă. Întreaga serie de pertractări finale propagă, că oamenii presei române, pe lungă obiceiul că autorii articolelor încredințați transpun pe alții responsabilitatea foarte des trimit în joc tineri nematurți, fără cultură literară și politică.

În urma acestora jurații sau absolvează această jertfă de compătimit a agitațiunii fără sufer, sau dacă îl și condamnă, pedeapsa dictată nu stă în nici un raport cu culpabilitatea faptei comise, prestă însă o ocaziune bună agitatorilor pentru înmulțirea martirilor ieftini — și această înmulțire de martiri le stă agitatorilor în interes, ca pe baza aceasta să probeze lumii atrocitățile maghiare.

Din experiență știm că două momente es la iveală din procesele de presă intentate în cestiunea agitățiunilor române. Unul este, că delictulul adevărat cam totdeauna scapă; altul, că aceste transgresiuni se repetază și mai temerar. Învățînd din aceste două momente, au devenit două dispozițiuni necesare. Trebuie să deobligăm redacțiunile și administrațiunile ca să păstreze manuscrisurile cel puțin șase luni, ca cu ajutorul acestora să poți erua autorii; al doilea, trebuie să enunțăm, că dacă în vre-un jurnal în decurs de trei ani apar în două rînduri articoli îndreptați în contra statului și a națiunii, care ar trage după sine cercetare de presă și judiciară: să se suspendeze dreptul

respectivului editor și redactor, ca în decurs de 5 ani să nu mai poată edita respective redacta jurnal politic.

Aceste dispozițiuni nu limitează deloc libertatea deplină a presei — au scop numai ca jurisdicțiunea să se poată manifesta în deplina sa putere în interesul ordinei de drept.

b) Acțiunea contra statului nu este susținută și cultivată numai de presa română din țeară, ci și de presa României. Adăugăm încă ajutoarele cele mari bănești, cu care societatea din România susține și potențează agitațiunea română la noi. N'avem mijloace ca să aducem la reson presa și societatea din România, avem însă putere a împedeca influența otrăvitoare în țeara noastră. Această împedecare o aflăm, dacă restringem comunicațiunea postală cu România, care astăzi e prea liberă. Dacă binefacerile libertății de comunicațiune nu sînt zădărnice prin dispozițiunile veterinare, care câteodată restring în măsură mare comunicațiunea, nu se vor pute dificulta serios nici acele măsuri, care sînt necesare pentru susținerea statului. Nu este locul să înșiri aici toate dispozițiunile de controlă de postă, care trebuie luate față cu comunicațiunea de frontieră; dar' este neapărat de lipsă ca în primul loc să se dea debitul postal al tuturor jurnalelor din România care propagă agitațiunea în populațiunea noastră română contra statului.

Alt cuib al agitațiunii române îndreptate contra statului și a legilor formează institutele române de bani.

Nu lucrează cu larmă atât de mare ca presa, dar' toate semnele arată că obțin mai mult rezultat; căci pe cînd presa este cu influență numai asupra claselor mai culte, institutele de bani cuprind cu interesele lor tot terenul poporului român. Caracterul de rasă română nu ese atât de puternic la iveală nici în școlile și bisericile lor ca și în aceste institute. Firma, comptabilitatea corespondentă e română.

Acționarii și depunătorii sînt Români și cu puțină excepțiune și debitanții. În părțile ardeleni sînt 22 de bănci de acestea cu capital fundațional de peste un milion și jumătate și cu venituri neproporțonat de mari, căci partea cea mai mare a preoților români — din iubire de rasă — sînt agenții voluntari a acestor institute, și la socotirea speselor de manipulațiune tot încasează mai mult decât li-se cuvine prin lege. Cele mai multe institute nici nu se ocupă cu escomptarea de cambii comerciale, ci acordează împrumuturi de cambii agricultorilor. Adece luăm în considerare cât de nepotrivit este creditul cambiiului pentru țerani, încât în cele mai multe casuri datoratul este dat pe mîna creditorului, ușor vom pute înțelege influența care o au aceste institute asupra poporului. Și dacă considerăm mai departe că în fruntea acestor institute stau astfel de advocați, preoți și funcționari pensionați, care toți fără excepțiune sînt agitatori notorici, apoi nu numai măsura influenței o putem aprea, ci și direcțiunea.

Întreaga viață internă a acestor bani cade afară de sfera controlului statului, căci nici jurisdicțiunea, nici administrațiunea nu poate purta controla. Și de controlă este de lipsă nu numai în interesul acționarilor, ci și în interesul statului, ca aceste institute să nu câștige caracter de rasă și să devină în mîna agitatorilor mijloc de agitare. Această controlă așa s'ar pute efectua, ca schimbându-se legea comercială în direcțiunea și comisiunea de cenzurare a banilor să iee parte și reprezentantul administrațiunii. Această dispozițiune ar fi în folosul tuturor băncilor căci de o parte ar ridica creditul lor, de altă parte ar răpi din mîna agitatorilor ocaziunea, ca prin acordarea de credit să câștige poreclii în popor.

(Va urma)

Correspondența din Viena.

Viena, 29 Octomvrie, 1893.

(Rezolvarea crizei.) Parlamentul austriac încă n'a avut o sesiune atât de agitată ca acum. Din 10 Octomvrie, cînd contele Taaffe surprinse pe deputații, care veniră să-și înceapă, după ferii activitatea parlamentară, cu așternerea reformei electorale, parlamentul nu s'a mai liniștit. Dela 10 Octomvrie înceoace zi de zi se schimbă tabloul situațiunii politice, diferite combinațiuni și versiuni despre dezvoltarea viitoare a raporturilor treceau repede pe dinaintea ochilor nostri, ca și un caleidoscop și de pe peronardă evenimentelor și de pe precipitarea stărilor celor mai importante se putea vedea, că ne aflăm într-un timp agitat. Nu există nici o singură eventualitate privitoare la rezolvarea crizei parlamentare, care dela 10 Octomvrie se nu fi fost discutată în publicitate prin desfășurarea repede a reformei electorale prezentată de guvern. Între cele mai posibile și verosimile ce s'au tratat zilele din urmă, pentru a se termina starea creată prin atitudinea ostilă a celor trei mari partide din parlament, mai deamună de crezut a fost dizolvarea par-

lamentului și alegerile nouă. Încă în zilele din urmă, majoritatea deputaților era de pă-rere, că contele Taaffe va căuta o scăpare din situațiunea creată prin reforma sa electorală în disolvarea parlamentului. Pe lângă această disolvare prindea teren și afirmațiunea, că contele Taaffe e obosit de guvernare și că el se gândește să-și depună în mâinile M. Sale oficiul ce l-a primit acum 15 ani. Această știre era de crezut, cu atât mai virtos, cu cât pozițiunea dlor miniștri din cabinet era de fapt foarte sguduită. Acești membri ai mi-nisterului erau miniștrii Dr Steinbach și Polonul cav. de Zalewski. Se crede, că acești doi miniștri vor dimisiona și de contele Taaffe, împreună cu ceilalți membri din cabinet, se vor declara solidari cu cei doi colegi și de-a-semena se vor retrage. În situațiunea acea-astă încurcată sâmbătă înainte de ameză se lămuriră deodată lucrurile. S'a făcut cunoscut că întreg ministerul M. Sale Împăratului și-a dat dimisiunea pe cale telegrafică la curtea din Pesta și că Monarchul în urma aceasta va sosi la 5 oare în Viena. Această știre, pe cât de pe neașteptate veni, avu totuși un efect surprin-zător, căci în săptămânile din urmă s'a vorbit în deajuns despre ideea unei astfel de resol-vări a crizei. Contele Taaffe când a presen-tat reforma sa electorală s'a gândit la resis-tența partidei liberale, nu însă și la rezistența clubului Hohenwart și a clubului polon. Se susține chiar, că reforma electorală n'a fost pentru ministrul-președinte scop propriu, ci numai mijloc pentru un alt scop. Se trata adevărat despre aceea, ca ministrul-președinte să-și asigure o majoritate pentru dispozițiunile excepționale din Praga. Partida liberală în mod principial se arătă aplecată a vota pentru dispozițiunile guvernului, dar' nu uită intențiunea, ca cu această ocaziune să facă o afacere parlamentară de schimb. A probarea ei pentu dispozițiunile din Praga voia stânga germană să i-se plătească cu două portofolii ministeriale. Acest preț se pare că i-a fost prea scump contelui Taaffe și el credea să primească mai ușor învințirea stângii prin impresiunea re-formei electorale. Această speculațiune este înfrântă greșită, întrucât prin prezentarea reformei electorale nu numai stânga, ci și conservatorii și Polonii au fost împinși în opozițiune. În chipul acesta poziția contelui Taaffe deveni din zi în zi tot mai critică, și unica posibilitate pentru a eși din această situațiune precară era exclusiv demisiunea cabi-netului. Cu retragerea contelui Taaffe ni-se părea, că nu s'a terminat activitatea politică a acestuia. Ministerul care va deveni în locul cabinetului Taaffe, după-cum afu din izvorul cel mai sigur, are de scop a conduce actual-mente mai departe afacerile statului, îndeosebi este problema sa a rezolva bugetul și novela în privința armatei teritoriale. Mai departe se vorbește, că noul minister care se razimă pe cele trei mari partide din parlament, va presenta o nouă reformă electorală, care însă nu se va basa pe votul universal, ci pe curiile deja existente, și pe o nouă grupă de interese, adevărat grupă lucrătorilor.

După-acest proiect va deveni lege, apoi după informațiunile mele, îndată se va disolva parlamentul, așa încât nouele alegeri se vor face de pe baza noului ordine elec-torale.

CRONICĂ

La temniță. Ni se scrie din Abrud: Dl I. Russu Șirianul, vrednicul director al "Foi Poporului", atîngend în călătoria sa ara-șele Lugos, Arad, Boroșineu, Halmagiu și Brad, a stat 2 zile și în Munții-Apuseni, unde Du-minecă și Luni a avut primirea cea mai caldă. În comuna Bucium i-s'a făcut o adevărată ma-nifestație. Afându-se în casa ospitală a unuia dintre cei mai stimabili proprietari din Bucium-Șasa, dl Candin David, l'a surprins o de-putație frumoasă din popor, condusă de har-nicul dascăl Ioan Muntean. Se auzi cân-tecul cel mai frumos românesc „Deșteap-tă-te Române”, cântat cu inimă și simț din partea deputației. Întreaga societate eși spre întîmpinare în ambutul casei. Aci brăvul preot dl I. Băbuțiu, prin cuvinte calde românești recomandă frumoasei deputații pe iubitul bărbat al poporului român, care stă azi în preajma temniței. Dl Russu răspunde emoționat și spune că această manifestație îi este cea mai plăcută din viața sa, fiindcă izvoarește din sinul po-porului român din Munții-Apuseni: locuri cla-sice și leagănuں deșteptărilor naționale. Cu-vîntarea dlui Russu este întîmpinată din par-tea frumoasei deputații cu însuflețite „Să tră-ească”. Dl Muntean a mulțumeste de asemenea dlui Russu, pentru venirea sa în Munții-Apu-seni și îi dorește în numele întregii deputații, ca să se întoarcă din temnița ungurească ve-sel și sănătos și să-l revadă poporul român cât de curînd în mijlocul seu. Simpaticul stă-pân al casei, dl Candin David, de aseme-neau mulțumeste deputației pentru manifesta-ția ce s'a făcut unuia dintre cei mai energici luptători ai poporului român, și se simte foarte fericit, că întîmplarea a adus cu sine, ca bra-vii Buciumani să-l poată felicita de bunăve-nire în a sa casă. Dorește din inimă ca și pe viitor brăvii Buciumani să urmeze întot-deauna pe energicii luptători. Această primire a dlui Russu a fost spontană. Poporul român numai cu o oară înainte a știut că dl Russu se află în mijlocul seu, și a început a se

stringe pentru a binevența și face cunoști-nță. Și căți au apucat de veste a doua zi, i-au făcut și aceia o manifestație în Abrud, unde l-au felicitat prin cuvinte calde românești preotul din B.-Cerb dl I. Todescu și dl Jurchescu. Scurtă a fost petrecerea dlui Russu în mijlocul no-stru, dar' ni-au rămas cele mai plăcute amin-tiri din viața noastră. De-sa se află în mer-gere spre Sibiu, de unde va avé să meargă spre falnicul locaș al Seghedinului. Îi dorim să ne vedem cât de veseli și cât de curînd. V.

Avansamentul la honvezi. Dintre avansamentele la honvezi semnalăm pe următoarele: Sublocotenentul în rezervă Gavril Blandu, din regimentul de infanterie nr. 63, e numit sublocotenent în activitate în regi-mentul de honvezi nr. 21, și medicul asistent Dr. Iuliu Grecu, medic-superior la regimen-tul de honvezi nr. 21.

Hymen. Dl Sabin Barcianu, condu-cătorul școlii de agricultură din Rășinari și-a fidațat de fitoare soție pe amabila d-șoară Aurelia Serb, fiica not. com. Gerasim Serb din Pilul-mare. Adresăm tinerilor încredințați sin-cerile noastre felicitări!

Logodnă. Dr. Emil Jerasim, advo-cat în Aiud s'a logodit cu d-șoara Iustina Gal din Secueni.

Discursul de deschidere

al domnului Ioan Moldovan, protopop gr.-cat. din Mediaș, ținut în Șeica-mare cu ocaziunea adunării generale din 16 Iulie a. c. a despăr-țimîntului XXIX. al „Asociațiunii transilvane pentru literatură și cultura poporului român.”

(Urmare și fine.)

După Șaguna a urmat la presidiu Vas. L. Pop, mort la 1875, după dînsul Iacob Bologa, mort la 1891, Timoteiu Cipariu, mort la 3 Sept. 1887 și apoi ilustrul George Barțiu, de pe mormîntul căruia încă nu s'au șters la-crimile versate de cătră fiii națiunii române.

Datorința noastră cea mai sfîntă este a nu da uitării aceste suferite mari, ci pururea a păstră vie și neștearsă amintirea lor în ini-mile noastre, căci precum a zis dl Cipariu în adunarea gen. la Hațeg, în 1864 Aug.: „Pînă cînd mai există amintirea din trecut și o ru-ină ori-cît de tristă din gloria trecutului po-porului român, încă tot mai există și o fîntă-nă de consolațiune, cel puțin ca s'o putem uda cu lacrimile noastre, ear' cînd s'a șters toată urma și tot semnul, ce ne revoacă scumpa memorie alor noștri, nu rămîne loc decît des-pe-rațiunii!”

Totul se distruge și este expus peri-cinuii formale în natură, numai suvenirea nu-melor meritate e eternă” — a zis A. Hum-bold.

Precum odinioară Christos a zis cătră Ap. Petru: „Tu ești Petru și pe această petră îmi voi zidi biserica mea etc. așa a putut pe dreptul exclama nați-unea română, poate și chiar trebuie să exclame și acum după moartea lor despre întemeietorii și președinții „Asociațiunii transilvane”. „Voi ați fost petrele acelea de granit și pe voi ne-am clădit clădirea cea puternică și ma-iestatică națională, pe care nici dușmănia trîu-voitorilor nici porțile infernului nu o pot dă-rîna, pentru-că e edificată pe granit și mă-rgăritarele cele mai scumpe ale națiunii și e ci-mentată prin suferințele și lacrimile trecutului dureros și este înconjurată de iubirea unui popor trainic și oțelit, iubitor de lumină și cultură, și acest edificiu e Asociațiunea noastră transilvană.

Să continuăm dar', domnilor, calea în di-getată de vecinic vrednici de amintirea noas-tră întemeietorii și președinții „Asociațiunii” să conținem indiferențismul și diferențele mă-rșave provenite din ura personală, să fim re-soluți și gata spre a aduce jertfe pe altarul acestei instituțiuni nobile, care este cea mai scumpă măică a noastră, căci peste 3 milioane de fii dulci are ea și de o potrivă pe toți îi iubeste; deci toți să o încunjure cu dragoste și de ar depune în visteria ei fiecare într'un an numai câte un denar ca văduva din Sid-on, fericită se va simți ea și printr'însa în-treaga națiune română.

Un ram al acestui arbore puternic na-țional, o fiică dulce a „Asociațiunii trans.” este și tînerul nostru despărțimînt, care deși conceput demult, s'a născut numai de curînd. Este un ram, care din conlucrarea noas-tră energică și din jertfele noastre suge putere de viață pentru sine trupina cea no-bilă. Noi să-i tindem mîna de ajutor prin jertfe și ea ne dă în schimb nouă și fiilor noștri lumina științei și a culturii, care ne înalță la demnitatea ce compete unei națiuni de origine nobilă.

Salut cu mîndrie inteligența din Șeica-mare și jur, dar' salutarea mea fratească se o pri-mească iubitul nostru popor român, plugarii noștri și muncitorii pămîntului de pe brazda cărora trăesc toate viețile pămîntului și omul dela capul cel încoronat cu petri scumpe și până la sîracul din colibă; și cînd cu dragoste vî invit la o conlucrare mănoasă astăzi, declar ședința adunării generale pre-sente de deschisă.

Bibliografie.

Anunț literar.

(Urmare și fine.)

Cu o cale aducem aminte cetitorilor acestei scrisori, că statutele societății noastre permit să numărăm între membrii funda-tori ai ei pe toți acei domni clerici ori mi-reni, care vor solvi odată pentru totdeauna o taxă de zece florini fondului societății.

Dacă facem alusiune la această prescriere a statutelor noastre e căci sperăm că mai ales preonorății domni protopresbiteri, acest stat maior al clerului nostru precum și preoți, în-vetățorii ori mirenii cu dare de mîna, nu vor întîrzia a dori să figureze între acest fel de membri ai societății noastre și ne vor răs-punde în curînd taxa de înscriere, cu atât mai virtos că după planul de mai sus dorim să-i punem în fruntea „Almanachului” nostru deloc după președinți. Greutatea valorii „Almanachului” va atrîna firește foarte mult dela numărul acestor membri, pentru aceea ne și rugăm cu insistență ca punctul acesta al scrisorii de față să nu fie trecut cu vederea de aceia, care numai vor pute să-l satisfacă.

Avînd în vedere că societatea după-ce sentențele venite pentru „Almanach” dela foștii ei membri va avé încă să le cetească și arangeze și apoi să le dea la tipar dimpreună cu celalalt material, se pune ca țermîn pen-tru trimiterea sentențelor și a taxelor de membri fundatori o lună de zile dela data acestei scrisori. În acest restimp ne rugăm pentru trimitere negreșit, căci cele venite mai tîrziu ușor s'ar pute să rămî-nă afară fiind eventual materialul deja arangiat și dat tipografiei.

Amintim și aceea că prețul „Almanachu-lui” nu va fi mai mare ca un florin v. a., și rugăm pe onorăriți trimitători de senten-țe ca cu o cale să ne trimită și prețul de abo-nament, căci societatea nu va pune lucrarea sub presă înainte de a fi avut abonamentele incurse.

Dacă cineva pentru un singur exemplar va trimite mai mult ca un florin plusul se va considera ca ofert benevol și se va cuita deo-sebit pe cale ziaristică.

Exemplare se vor tipări atâtea numai, cîți abonenți vor fi.

De încheiere amintim că societatea noas-tră leagă frumoase speranțe de edarea acestui „Almanach” căci după vederile noastre el va fi o oglindă, deși necompletă, din care se va vedea cam ce fel de bărbați a dat până acum poporului român societatea cu mîndrul nume de „Andrei Șaguna”. Si sperăm că oglinda va fi falnică, colaborînd la ea prin trimiterea de sentențe, cît mai mulți bărbați însemnați români, care au trecut prin institutul și so-cietatea noastră. Va fi acest „Almanach” un salon în care într'o zi surprinși se vor vedea deodată o mulțime de colegi și contemporani de studiu, născîndu-se cu acea ocaziune în fiecare fel și fel de plăcute aduceri aminte din junie și anii de școală! Ear' societatea ca atare va fi cu atât mai mîndră de această carte, cu cît mai multe sentențe venite dela mici și mari va cuprinde și cu cît mai multe nume vor împodobi paginile ei!

Actualii salutînd cu reverență pe foștii membri, îi roagă pentru deosebită atențiune și sprijin!

Din însărcinarea societății de lectură „Andrei Șaguna”:

Sibiu, 15/27 Octomvrie 1893.

Dr. Petru Span,
președinte.

Ioan Moța,
vicepreșed.

Mihail Candrea,
notarul comit.

P. S. Acei onorați foști membri, cărora nu li-s'ar fi trimis special această invitare din cauză că nu le vom fi știut adresa, sînt ru-gați să binevoască a se consiera de invitați prin această publicare în ziare.

Notă. Tot ce se va trimite ca răspuns la această scrisoare să se adreseze: „Comi-țetului societății de lectură „Andrei Șaguna” în Sibiu.”

A apărut:

Plan de învățămînt pentru limba română la marea gimnasiu gr.-or. român din Brașov. Lucrat în conformitate cu planul statului și provîzut cu instrucțiuni pentru fiecare clasă de Virgil Onițiu, profesor de limba și litera-tura română. Aprobât și introdus la gimna-siul român gr.-or. din Brașov prin decisiul nr. 4642 școl. 1893 al venerabilului consistor ar-chidiecean din Sibiu. Tipografia A. Mură-șianu, Brașov.

A apărut:

Catechismul religiei ortodoxe-răsăritene pentru școlile populare de Dr. Petru Barbu. Admisă ca manual de propuneri, până acum de venerabilul consistor diecesan din Arad. Caransebeș, 1893, tiparul tipografiei și libră-riei diecesane.

Economie.

Reforma tarifelor vamale în Bul-garia. Ziarele au publicat acum în urmă textul proiectului relativ la reforma tarifului vamal al Bulgariei. Acest text a cauzat o mare surpriză în străinătate și a dat loc la comentarii mai mult sau mai puțin false, care e bine să le rectificăm aci. E destul de a examina situațiunea așa după-cum este pentru a se convinge ori-cine că guvernul din Sofia n'are altă intențiune decît aceea de a ajunge printr'un tarif autonom a încheia tractate de comerț în raport cu trebuințele actuale ale țerii. Astăzi Bulgaria nu este în raport co-mercial cu celelalte state decît prin con-vențiuni cu scadențe scurte și basate pe principiul unui impozit de 8% asupra valorii mărfurilor schimbate. Este adevărat că ace-lași principiu de 8% era și mai înainte în vigoare, Bulgaria fiind pentru comerțul seu, supusă regimului turcesc. Dar' fiindcă această taxă dată de 20 de ani, rezultă că prețurile mărfurilor figurau pentru sume mult mai ureate decum sînt astăzi, zaharul de exemplu era extimat de două-ori și jumătate mai mult. Dela 1889 mărfurile întrînd în Bulgaria în-cepură a fi estimate și impuse după valoarea lor reală din țirgurile actuale, astfel că vama Bulgară percepe anual două milioane și ju-mătate mai puțin decît ar fi perceput după tariful turcesc. Pentru motive bine justificate de politica internațională. Bulgaria consimți la acest sacrificiu, dar' în același timp începî să încheie convențiuni pe un an, care dacă nu erau denunțate, trebuiau să se prelungească încă pe un an. Acest regim provisoriu există de vre-o 4 ani. În cercurile guvernului bul-gar se speră că Engliera va fi cea dintîiu a accepta noul tarif; apoi se va vedea cu plă-cere și Francia asigurîndu-și o bună pozițiune în Bulgaria. În tot cazul, din Austro-Ungaria pare că va veni cele mai mari dificultăți, pentru-că pe deoparte importul ustro-ngar este acela care face cea mai mare concurență industriei bulgare despre care e vorba de a protege, ear' pe de alta, pentru-că Bulgaria este hotărîtă a cere concesii de favoare pentru intrarea și transitul produselor sale na-turale pe teritorul austro-ungar. Ori-cum ar fi, guvernul bulgar își propune un scop foarte laudabil: a asigura pentru viitor dezvoltarea industriei sale născînd. Dar' nu uită că orice angagiament comercial repoză pe principiul Doutdes, aceeaș pentru a deschide țirgu-rile străine produselor sale naționale, ea tre-bue să facă concesii industriei străine.

Prețul mărfurilor

Țirgul de rimători în Steinbruch în 31 Oct. n. s'au notat: ungurești bîtrîni gri — cr. pînă — cr. de mijloc — cr. pînă — cr. ungurești gri tineri 45.— cr. pînă 45.1/2 cr. de mijloc 46.— cr. pînă 45.1/2 cr., ușori 46 — cr. pînă 48 — cr., marfă țerănescă grea 49.— cr. pînă 44 — cr. de mijloc 45.— cr. pînă 45.1/2 cr., ușoară 46.— cr. pînă 48.— cr., românești, de Bakony, gri — cr. pînă — cr., transito gri — cr. pînă — cr., transito de mijloc — cr. pînă — cr., transito ușori — cr. pînă — cr., transito sîr bești gri 43.1/2 cr. pînă 44.— cr., transito de mijloc 43.1/2 cr. pînă 44 — cr., transito ușori 41.1/2 pînă cr. 42 1/2 cr.

Călimdarul zilei.

20 Oct. (1 Nov.) 1893.

Julian: Cuv. Ilarion

Gregorian: Pom. Răpos.

Soarele: răsare 6.46 apune 4.40

Buletin meteorologic.

Sibiu, 1 Nov. n. 10 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 727.5)	Temperatura cuplă și minimul de temperatură	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
Observată	Diferența din prezînt		
726.0	-1.1	-1.0	+16.0 -1.4
			0 0

Din țeară 31 Oct. n. 8 oare dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Tempera-tura Celsius	Vîntul direcția	țaria
Buda-pesta	764	+ 4.4	W	4
Sămar	736	+ 7.2	NW	3
Cluj	762	+ 5.6	NW	6
Orșova	—	+ 2.2	V	1
Arad	765	+ 3.1	NW	4
Panciova	764	+ 8.1	N	3

Sosiți în Sibiu.

La 1 Noemvrie n.

Hotel „Neuriver”. A. Merza, pelerin, din Cluj. I. Macaveiu cu soția, proprietar, din Bucium I. Reine, G. Iekim, pelerin, din Viena.

Hotel „Meltzer”. Deutsch, com., din Viena. Friedjung, com., din Viena. Pollak, com., din Buda-pesta. Schogert, capelan, din Ro'lov. Vancea din Blaj. Herzog, preot, din Teaca.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 26 Oct. n. 1893.

Sămînțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	pînă	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	pînă
Grâu						
Bănăneș vechiu	74	—	—	75	—	—
Grâu dela Tisa	74	—	—	75	—	—
Grâu „Pasta”	74	—	—	75	—	—
Grâu de Alba-Reg.	74	—	—	75	—	—
Grâu „Bacica”	74	—	—	75	—	—
Grâu ung. de Nori	74	—	—	75	—	—
Sămînțe, vechi ori noue						
Săcară		70—72	—	75	—	—
Orz		60—62	—	6.75	—	6.50
		62—64	—	6.75	—	7.50
Ovăs		39—41	—	7.10	—	4.90
Cucuraz (porumb)		75	—	7.10	—	4.90
Meiu		73	—	4.30	—	—
Hrîcă		—	—	12.50	—	—
		—	—	1.30	—	1.70
Grâu		de toam. de primă. Octomvrie		7.25		7.32
Cucuraz		de primă. Maiu-lun de toamă. de primă.		7.44		7.06
Ovăs				5.03		5.15
				6.86		7.55
						6.88
Produce diverse						
Sem. de trif.		Lucernă ungurească		64.—	—	8.—
		roșie		65.—	—	73.—
Oleu de rap.		radinat		37.50	—	38.50
Uns. de pore		dela Pesta		55.50	—	56.—
		dela țeară		—	—	—
Slănină		sveutată		52.—	—	53.—
		afumată		36.—	—	37.—
Său				—	—	—
Prune				—	—	—
Lictar		slavon, nou		—	—	—
		bănăneș		—	—	—
Miere		brută		—	—	—
		galbînă străcurată		—	—	—
Ceară		de Rosenau		—	—	—
Spirit		brut		6.50	—	17.—
		Drojdiițe de spirit		19	—	19.50

Cursul pieței din Sibiu.

Din 28 Octomvrie n. 1893.

Hârtie-monetă română	Cump. 9.8	vînd. 10.04
Lire turcești	11.30	11.45
Imperiali	10.15	10.25
Ruble rusești	1.30	1.32

Bursa de Budapesta.

Din 26 Oct. n. 1893.

Renta de aur ung. 6%—	—
„ „ hârtie 5%—	116.30
Împrumutul căilor ferate ung.	122.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	100.50
Bonuri rurale ung.	94.50
„ croate-slavone	98.—
Obligațiunile desp. regalilor.	100.50
Împrumut cu premiu ung.	150.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	142.—
Renta de hârtie austriacă	96.60
„ de argint austriacă	96.60
„ de aur austriacă	119.50
Losurile austriace din 1890	160.50
Acțiunile băncii austro-ungare	99.2—
„ de credit ung.	405.50
„ „ austr.	333.30
Serisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina”	101.—
Argintul	—
Galbeni împărătești	6.—
Napoleon-d'ori	10.06
Mărci 100 imp. germane	6.25
Londra 10 Livers sterlingi	126.45

Bursa de Viena.

Din 26 Oct. n. 1893.

Renta de aur ung. 6%—	—
„ „ hârtie 5%—	116.10
Împrumutul căilor ferate ung.	126.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	121.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	100.60
Bonuri rurale ung.	91.30
„ croate-slavone	95.—
Împrumut cu premiu ung.	150.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	142.—
Renta de hârtie austriacă	96.83
„ de argint austriacă	96.65
„ de aur austriacă	119.5
Losuri pentru austr. din 1890	160.50
Acțiunile băncii austro-ungare	99.1—
„ de credit ung.	408.—
„ „ austr.	333.10
Argintul	—
Galbeni împărătești	6.—
Napoleon-d'ori	10.06
Mărci 100 imp. germane	6.25
Londra 10 Livers sterlingi	132.—

Icre, Pești de mare, Conserve de Pești

Cipar în gelée prima, tare extra . . .	butoiaș fl. 4.— v. a.	1/2 butoiaș fl. 2.35 v. a.
" " " tare . . .	" 3.75 " " "	" 2.20 " "
" " " mijloc. tare . . .	" 3.50 " " "	" 2.10 " "
Cipar (-Roll) în gelée (fără oase) cam 25 porțiuni . . .	butoiaș	4.50 " "
Scumbrie în gelée (numai părți de mijloc) . . .	"	2.50 " "
Scumbrie „Bismarck” (fără oase) în sos picant . . .	"	2.10 " "
Scumbrie ff pentru fript, cel mai bun pește de Marea-Ostică . . .	"	2.10 " "
Rollmops (tot un soi de scumbrie), cam 40—45 într'un . . .	"	2.10 " "
Scumbrie grasă ff, marinată cu ceapă și cu sos de mustar . . .	"	2.10 " "
Scumbrie Matjes englezești, prima, 30—40 bucăți . . .	"	2.10 " "
Scumbrie burduf, olandeze, cam 30—35 bucăți . . .	"	2.10 " "
Scumbrie de delicatese în cel mai fin sos englezesc de mustar, 120—140 bucăți . . .	"	2.10 " "
Sardine rusești de corcană, în sos picant . . .	"	1.75 " "
Anchovis din Christiania, cu zarzavaturi de Nord adevărate . . .	"	2.75 " "
Scottine (scumbrii mici de delicatese), 80—100 bucăți . . .	"	2.75 " "
Mreană-cipar (friptă în sos), se ține foarte bine . . .	"	3.50 " "
Sardine în ulei, cele mai bune în coli postal cu 9 mari, sau 16 mici cutii . . .	"	4.50 " "
Silds pentru bofta de mâncare, fără oase . . .	butoiaș	4.50 " "
Sardele de Brabant din 1890, calit. cea mai bună . . .	"	6.20 " "
Neunaugen din Elbing, se ține foarte bine . . .	"	4.40 " "
Țir (Sprotten) de Kiel, lada cu 160—200 buc. fl. 1.20 2 lăzi = 1 coli postal . . .	"	1.75 " "
Iringă afumată (Bückling) de Kiel, 40—45 în lădiță . . .	"	1.50 " "
Scumbrie ca Salm, mare, grasă, afumată, (se ține foarte bine) în lădiță . . .	"	2.25 " "
Cipar afumat („Spickaaf”), prima calitate în lădiță . . .	"	7.50 " "
Salm, afumat, „Scheibenlachs” (ceva nou), în 4 cutii cu 15—20 bucăți; la cumpărare de 4 cutii . . .	"	4.25 " "
Icre din Ural, sure, boabe mari, foarte dulci 1 chilo . . .	"	3.75 " "
" " " boabe mijlocii 1 chilo . . .	"	3.25 " "
" " " Alasca (nou de tot), gustul celui de Astrachan 1 chilo . . .	"	3.75 " "
Pești de mare proaspeți, Morun de mare, Batoc, Cabliau, o lădiță . . .	"	2.— " "

Se trimite franco la ori-ce poștă din Austro-Ungaria, nevdmui, cu rambursd.

Philip Richard Peters în Altona (Holstein).

[1954] 12—20

Institut tipografic în Sibiiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la Institutul Tipografic în Sibiiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrei baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea** numită **veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare** populară a legii amintite. În această **explicare** se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe despre

LEGEA VETERINARĂ

și BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiiu.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.

A eșit de sub tipar:

Călințarul Poporului

pe anul comun

1894.

Cuprinsul: Călințarul astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1894. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbreelor. — Autoritățile bisericești române din Ungaria și Transilvania. — „Naufragiul”. Novela de Enric Castelnuovo. Tradusă de Ioan Russu Șirianul. — „Episodul”. (Din scrierea lui Anton Bacalbașa: Moș-Teacă din casarmă). — *Economic*: Cum ne putem ajuta când ne amenință lipsa de nutreț și de paie; Despre altoirea viței de viie; Floarea soarelui, o minunăție plantă pentru producerea de ulei. — *Poestii*: „Plugul blăstemat”, de V. Alexandri; „Traiul când ți-se urește”, de G. Coșbuc; „Gornistul dela Grivița”, de Ioan Nenitescu; „Patriei Românilor”, de G. Murnu; „Vulpea și racii”. Fabulă, de Tr. I. Magier; „Vulturul și Teranul”. Anecdota, de C. B. Ceahor; „Ghicitori”, de V. Simigănoschi; „Defăimătorul”. (Caracter), de Paris Mumuleanu. — *Partea hazlie*: Tăierul cu două fețe, de Anton Pan; Sămânța de sare. — Tirgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Numai 20 cr. exemplarul.

La „Institutul Tipografic”

în Sibiiu se află de vânzare:

PORTRETUL

dlui Dr. Vasile Lucaciu.

Un tablou în mărime de 38×28 cm.

Prețul 50 cr.

La „Institutul Tipografic” în Sibiiu se află de vânzare:

TABLOUL „CONFERENȚEI NAȚIONALE”.

În mărime 33×50 cm.

Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin poștă fl. 1.70.

PORTRETUL DOMNULUI
Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

A eșit de sub tipar:

HOMO SUM.

ROMAN

DE

GEORGE EBERS.

Prețul 1 fl. sau 2 lei 50 bani.

Institutul Tipografic în Sibiiu.

Fiind mereu recercați de a face servicii
bibliothecari, ne-am hotărât să înființăm pe
lângă stabilimentul nostru o

LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ

care e gata de a furniza cărți școlare, opări
științifice și literare de ori-ce soi, tipărituri
indeosebi pentru oficii bisericești și comunale,
hărți și recuizite de scris.

Vă invităm deci de a ne onora cu com-
mande cât mai dese, pe care le vom efectui
cu toată promptitudinea și exactitatea.

Cu toată stima

Institut Tipografic

Editura foilor

„TRIBUNA” și „FOAIA POPORULUI”.

Institutul Tipografic în Sibiiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

1. **Fădureanca**. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi**. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Piperuș Pătru**. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Făcălă și tândală**. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. **Jucării și jocuri de copii**. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Teiu leganat**. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colăcăritul**. Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Flica a nouă mame**. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat**. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae**. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Îndărătnicul**. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Blăstăm de mamă**. Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 30 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. **Vlad și Catrina**. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. **Din bătrâni**. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. **Căldărușa cu trei picioare**. Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. **Cenușoara**. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. **Un peșteră îndărătnică**. Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. **Prietenul meu Vântură-Teasă**. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. **Scăpăratoarea**. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. **Fata Craiului din cetini**. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. **Strigoica**. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. **Draga mamei**. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. **Taina unei vieți**. De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. **Vecinii**. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. **Făcălă în satul lui**. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. **Sgârșitul**. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. **Lumea proștilor**. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. **Nusciul-împărat**. Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. **Dina-împărăteasă și peana ei aleasă**. Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. **Fulger**. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. **Spice de aur**. Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. **Un idil în Roșeni**. Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. **Baba iadului**. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. **Prințesa fermecată**. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. **Dina mărgărelelor**. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. **Doi copii**. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. **O partidă în pătru**. De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. **Posacul bun de inimă**. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. **Croitorul și cei trei feciori**. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. **Mica Fădă**. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. **Rusalina păcurarul**. Poveste de Nicolae Trimbițoni. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. **Roma învinsă**. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. **Clara Milici**. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 b.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot
vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.